

Handläggare
Eva-Lis Brinkensten
Telefon: 08-508 09 306**Till**
Norrmalms stadsdelsnämnd
2017-08-24

Ny översiktsplan för Stockholm

Svar på remiss från stadsbyggnadskontoret

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Johanna Engman
stadsdelsdirektörBritt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret har begärt yttrande från bland annat Norrmalms stadsdelsnämnd på den utställningsversion av Översiktsplan för Stockholm som arbetats fram efter inkomna synpunkter på vårens samråd.

Förvaltningen anser att utställningsversionens omarbetade och förtydligande av planeringsinriktningarna som tagits fram ger den vägledning för det fortsatta planeringsarbetet som efterfrågats av Norrmalms stadsdelsnämnd och flera andra remissinstanser i samrådsversionen. Det har genom tillägg om nationella och regionala mål blivit tydligt vilken roll översiktsplanen har att fylla. Det beskrivs nu även tydligare var grönytor särskilt ska värnas och gröna samband stärkas. Förvaltningen anser att utställningsversionens förstärkta och utökade beskrivning av stadsdelsområdenas lokala utvecklingsmöjligheter är förtydligande och även bidrar till en samlad helhetsbild.

Bakgrund

I november 2016 till januari 2017 var ett samrådsförslag till ny Översiktsplan för Stockholm ute på remiss. Norrmalms stadsdelsnämnd lämnade synpunkter på denna tillsammans med berörda myndigheter, intresseorganisationer, företag och andra intressenter samt allmänheten. Sammantaget fick stadsbyggnadskontoret in 860 diarieförda yttranden och 675 övriga synpunkter. De flesta remissinstanserna var positiva till förslaget men önskade en vidareutveckling av det regionala perspektivet, liksom äldre-, barn-, jämställdhets-, och funktionsnedsättnings-perspektivet. Flera remissinstanser framförde också att planen var för oprecis. Utifrån detta har planen bearbetats och en utställnings-version tagits fram som är ute på remiss under perioden 30 juni till 3 september. Stadsbyggnadskontoret har begärt yttrande på förslaget från bland annat Norrmalms stadsdelsnämnd. Ett slutligt förslag sammanställs under hösten av stadsbyggnadskontoret och beräknas antas av kommunfullmäktige i kvartal 1, 2018.

Detta tjänsteutlåtande är ett remissvar på utställningsversionen samt de två bilagorna *Riksintressen enligt Miljöbalken* och *Konsekvensbeskrivning Stockholms översiktsplan 2016 – samrådshandling*. Eftersom stadsdelsnämnden lämnade synpunkter på det tidigare samrådsförslaget beskriver detta tjänsteutlåtande inte planen i sin helhet utan endast de förändringar som gjorts sedan förra versionen.

Ärendet

Enligt plan- och bygglagen (PBL) måste alla kommuner ha en översiktsplan. Den ska ge vägledning i hur kommunen använder mark- och vattenområden och den ska vara aktuell. Förslaget till ny Översiktsplan för Stockholm utgår från den inriktning som Stockholms stad antagits i Vision 2040 – ett Stockholm för alla. Planen beskriver de övergripande mål och inriktningar som ska gälla för kommunens planering samt redovisar de stadsutvecklingsmöjligheter som finns i staden de kommande 25 åren. Den ska ersätta nu gällande översiktsplan "Promenadstaden" från 2010.

Följande frågor har arbetats om sedan samrådsversionen:

- Bostadsförsörjning
- Kulturmiljö-, arkitektur- och gestaltungsfrågor
- Klimat- och vattenperspektiv
- Allmänna intressen
- Lokala utvecklingsmöjligheter

- Kartan över stadsutvecklingsmöjligheter

Med anledning av ändrade omvärldsförutsättningar har planförslaget även uppdaterats i vissa andra avseenden, till exempel har stadens kommission för social hållbarhet presenterat sin rapport och dess slutsatser har arbetats in samt att det skett vissa förändringar i stadens budget som vägts in.

Huvuddokumentet, Översiktsplan för Stockholm, har utökats med totalt 32 sidor, från 137 till 169 sidor. Till största delen är det nytt material i de delar som rör stadsdelsområdenas lokala utvecklingsmöjligheter, där fler stadsdelsområden än tidigare har fått två uppslag i stället för ett.

Sammanfattning av de delar av remissen som ändrats

Kapitel 1. Inledning, utgångspunkter.

Stycket om *Globala utmaningar* har utökats. Bland annat skrivs att ”Samhället behöver bli mer robust när det gäller försörjningen av många basala varor. Långsiktig fysisk planering är ett viktigt instrument i Stockholms arbete med krisberedskap och att hantera extraordinära händelser”.

Under rubriken *Tillgänglighet i regionen* har ett stycke om globala kopplingar lagts till. Arlandas samt Stockholms hamnars betydelse lyfts fram.

I stycket om *Klimatutmaningar för stadsbyggandet* har en referens till FN:s klimatmål, som fastslogs i Paris 2015, lagts till liksom formuleringar om att planera för mångfunktionella ytor som gör att staden klarar högre temperaturer utan energikrävande kylning.

Stycket om *Tydliga sociala skillnader* har förlängts med ett stycke om att använda stadsbyggandet som ett verktyg för att motverka segregation. Olika samverkansformer mellan akademi, näringsliv och samhälle ska prövas. Dialog med medborgarna ska ge kunskap om de lokala behoven och önskemålen och denna kunskap ska användas till att berika hela staden.

Stycket *Planering för alla samhällsfunktioner* har förlängts med skrivningar om skolans roll i närsamhället, som ska stärkas genom att lokalerna görs tillgängliga för föreningsliv och allmänhet. En viljeriktning om ökad regional samverkan kring storskaliga tekniska anläggningar för avfallshantering, återvinning, vatten- och reningsverk samt energianläggningar har också lagts till.

Stycket som i samrådsversionen hette *Vision, mål och styrdokument* har bytt namn till *Från globalt till lokalt* och utökats med en sida om globala mål i FN och EU samt nationella mål om folkhälsa, miljö kvalitetsmål och mål om hållbar urbanisering som fastslagits av Sveriges riksdag. De regionala utvecklingsmålen i Regional utvecklingsplan för Stockholm, *RUFS 2050*, som Stockholms läns landsting nyligen tagit fram beskrivs också. Beskrivningarna av stadens styrdokument har också utvecklats. Staden har under arbetets gång antagit strategin *Fossilfritt Stockholm 2040* vilket ger en tydligare vägledning i frågor om minskad energiförbrukning, elproduktion, lagring och distribution av energi samt hur översiktsplanen kan bidra till att dessa mål uppfylls. *Grönare Stockholm* antogs i februari 2017 och har lagts till som ett styrdokument. Dess riktlinjer för hur staden långsiktigt ska arbeta med parker och naturområden har därmed kunnat preciseras. Även *Handlingsplan för god vattenstatus* har lyfts fram.

Kapitel 2. Mål för stadsbyggandet

Delmål *God offentlig miljö*.

En mening har lagts till med lydelsen ”Alla stadsdelar behöver erbjuda bra miljöer för barn och unga där de får ta plats för rörelse och lek”.

Delmål, *En klimatsmart och tålig stad* har under rubriken *En tålig och energieffektiv stad*, tidigare *Resilient stad*, fått ett nytt stycke, att bebyggelsen måste utformas energieffektivt, av material med låg miljöpåverkan och anpassas för framtida klimatförändringar.

Ett nytt stycke har lagts till, kallat *En flexibel stadsstruktur*, om att parallella kopplingar i gatunätet är viktigt för transportsystemet om någon färdväg behöver stängas av. Stadsstrukturens utformning behöver kunna anpassas över tid i takt med teknikutveckling och behov.

Ett uppslag med visionsbilder har lagts till, som visar exempelbilder på hur framtidens urbana stråk i Slakthusområdet och Norra Djurgården kan se ut.

Kapitel 3. Utbyggnadsstrategi och genomförande

Utbyggnadsstrategin har utökats med ett uppslag. Staden ska utveckla en *jämlig* tillgång till god arkitektur och stadskvaliteter.

Det preciseras att all detaljplanering ska utgå från översiktsplanens fyra stadsbyggnads mål. De tidigare tre fokusområdena Kista-Järva, Skärholmen och Farsta har blivit fyra genom att Hagsätra-Rågsved har lagts till.

Genomförande av översiktsplanen

Skrivelser om stadens årliga budget och tillhörande investeringsstrategi har lagts till och att vad som är möjligt att genomföra i stadsutvecklingen måste vägas mot dessa.

Ett nytt stycke om områdesplanering som ett redskap för ett brett samarbete inom staden har också lagts till. Det är ett sätt för olika berörda nämnder och bolag att tidigt belysa sina perspektiv, samordna sin planering och säkerställa en socialt värdeskapande stadsutveckling samt att de lokala behoven tas om hand. Låta detaljplaner föregå markanvisningar kan vara ett annat sätt att effektivisera byggprocesser.

Sedan samrådsversionen har Sverigeförhandlingen avslutats och det är nu känt vilka väg- och kollektivtrafiksatsningar som ska genomföras inom dess ram. Stockholms stad har genom Stockholmsförhandlingen (2013) och Sverigeförhandlingen förbundit sig att bygga 95 000 bostäder till år 2035. Detta markanspråk tillsammans med den yta som krävs för lednings- och produktionssystem för vatten, värme, avlopp, energi, digitala nät med mera samt de skyddsavstånd som ibland krävs kring vissa av dessa anläggningar kommer att konkurrera med andra markanspråk och kräver prioritering för att säkerställa stadens tekniska försörjningsmål. Hanteringen av massor från alla byggarbeten är en stor fråga ur såväl resurs-, -ekonomi- som klimatperspektiv. Initiativ till återanvändning samt en förbättrad och smart logistik ska användas för att underlätta stadens utbyggnad och säkerställa framkomlighet i trafiksystemet.

Ett stycke har lagts till om att ökad dialog med medborgarna, barn och unga och andra underrepresenterade grupper på lokal nivå är viktiga demokrati verktyg. Likaså ett stycke om att samverkan behövs med stat, region och andra myndigheter och organisationer för frågor som inte begränsar sig till den egna kommunen, såsom infrastruktur, grönstruktur och teknisk försörjning.

Kapitel 4. Allmänna intressen.

Delmålet *Bostadsförsörjning* har kompletterats med ett stycke som inleds "Idag är var femte Stockholmare trångbodd." Det beskrivs hur detta är ett problem främst bland de socioekonomiskt svaga grupperna samt att detta leder till en osäker och instabil livssituation. Skillnaderna mellan områdena i staden vad gäller bostadskvalitet är också ett allvarligt problem. Det beskrivs också

att bostadsförsörjningen är en nationell och regional fråga och referenser finns till Boverkets byggbehovsprognos samt till RUFs. Under rubriken bostadsbyggande för en sammanhållen stad beskrivs att behovet av bostäder till unga vuxna, personer med funktionsnedsättning, nyanlända samt hemlösa måste tillgodoses. Staden har ett särskilt ansvar för dessa grupper samt för studenter, äldre och kvinnor i behov av skydd. Genom att utnyttja stadens markinnehav, ansvar för den fysiska planeringen och de tre allmännyttiga bostadsföretagen, ett bolag för omsorgsbostäder samt en stiftelse ska staden arbeta med dessa gruppers boendefrågor.

Delmålet, *En socialt sammanhållen stad*. De tidigare fem planeringsinriktningarna har omarbetats och blivit sex. I korthet:

- All stadsutveckling ska vara socialt värdeskapande och att ett socialt hållbarhetsperspektiv ska integreras i stadsplanerings- och exploateringsprocessens olika skeden.
- Stadsbyggandet ska bidra till likvärdig tillgång till stadskvaliteter såsom kollektivtrafik, samhällsservice, arbetsplatser och rekreation.
- Trygga och integrationsskapande mötesplatser och stråk ska prioriteras, särskilt mellan stadsdelar med olika förutsättningar.
- Stadsutvecklingen ska främja välgestaltade och innehållsrika mötesplatser som är flexibla för olika användningar.
- Lokalt samordnad platsutveckling ska stärkas mellan stadens olika förvaltningar och bolag samt akademi, företag och civilsamhälle samt att människors delaktighet ska öka.
- Kunskap om olika gruppers behov ska öka. Barns, ungas och äldres behov ska särskilt beaktas.

Delmålet *Näringsliv och kompetensförsörjning* har fått ett nytt stycke om stadens ansvar för utbildning, som grund för kompetensförsörjning. Samordning av grundskolan (SAMS), behov av 38 fullstora skolor till år 2040 lyfts fram samt behovet av 230 nya förskolor samt stadens roll, som planeringsansvarig, att tillgodose behovet av mark för detta och för gymnasieskolor. Detta preciseras i den andra av de fem planeringsinriktningarna, om högskolornas förutsättningar att utvecklas, som har fått tillägget att ”Tillgång till gymnasieplatser som motsvarar invånarnas behov ska säkras, liksom tillräcklig tillgång till grundskolor och förskolor i varje stadsdel”.

Kapitlet som i samrådsversionen kallades Stadens karaktär och gestaltning och var två uppslag, har delats i två delar. *Kulturmiljö i en växande stad* är ett eget kapitel som fått tre uppslag.

Varje tidsepok har satt sina avtryck i staden, från medeltid till nutid. Vi behöver i dagens expansiva stadsbyggande se det som är kulturhistoriskt värdefullt i stads- och landskapsbild, för att Stockholms ska vara fortsatt igenkännbart och behålla sina grundläggande kvaliteter. När staden, speciellt i de yttre delarna, kompletteras och stadsdelar knyts samman, ska det ske med ett medvetet förhållningssätt till kulturmiljöns värden. Det förutsätter en bred kunskap om kulturhistoria, sociala och etiska aspekter. Stockholm har succesivt vuxit fram i ett skärgårdslandskap och därigenom fått sin särprägel med landskapselement som höga förkastningsbranter, Stockholmsåsen, fjärdarna och strömmarna. Byggnader, broar och gator har underordnat sig dessa. Staden har en sammanhållen siluett med några landmärken som tillåtit sig höja sig över resten och markerar centrumbildningar i tunnelbanesystemet. Det som byggs i dag blir en del av framtidens kulturarv och därför krävs förståelse för det historiska arvet samtidigt som ny arkitektur ges utrymme. Detta slås också fast i Unescos rekommendation om historiska landskap.

Stockholm har i större utsträckning än andra städer en struktur i vilken olika tiders stadsbyggnadskaraktär kan avläsas, ofta beskrivet som årsringar. Där kan tidstypiska samhällsperspektiv samt estetiska ideal och arkitekturkvaliteter avläsas i stadsbilden. Stadsbyggandet ska ta sin utgångspunkt i kunskap om stadsdelarnas olika karaktär, hur de samspelar med landskapets förutsättningar och utifrån dessa förutsättningar vid tillägg och omvandlingar. Stockholms byggnadsordning ska bli ett kunskapsunderlag som beskriver befintliga kvaliteter. Förändringar i stadsmiljön ska också föregås av kulturmiljöanalyser. Hela Stockholms innerstad med Djurgården är ett riksintresse och i kombination med att många planbestämmelser är av äldre datum är det svårt för staden att styra utvecklingen. Därför ska nya detaljplaner upprättas vid behov.

Planeringsinriktningar:

- Kunskap om stadsbyggnads- och landskapskaraktär ska vara en utgångspunkt vid förändringar i befintliga områden.
- Kulturmiljön ska fortlöpande identifieras, vårdas och utvecklas.
- Ny bebyggelse och tillägg i befintliga miljöer ska utföras med omsorg och grundas på gedigen analys.
- Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse ska ses som en resurs i stadsutvecklingen.
- Stockholm stad har som fastighetsägare en betydande roll som förebild genom att ha vårdprogram och anordna arkitekturtävlingar.

Kapitlet *Arkitektur och gestaltning* omfattar fyra uppslag. Stockholms kraftiga tillväxt ger stora möjligheter men ställer också krav på helhetsperspektiv. Stockholm har historiskt haft en ledande roll som inspiratör och föregångare i stadsplaneringsfrågor och ska så fortsätta att vara. Översiktsplanen lyfter att arkitektur är det verktyg med vilket vi formar staden, påverkar alla människor i den, och ska därför bidra till en utveckling med människors välmående och upplevelser i fokus. De val vi gör nu påverkar människor för en lång tid framöver och därför är dialog mellan medborgare och stadsbyggnadsaktörer samt samverkan med forskning och näringsliv viktigt. Arkitekturen ska ge staden och invånarna mervärden. Planering som utgår ifrån människors behov och möjlighet att leva sida vid sida ska bidra till den sociala hållbarheten. Stadsbyggnadsexperiment i mindre skala tillsammans med forskningen och ny teknik ska bidra till innovativ landskapsarkitektur. Tillfällig konst och arkitektur ska bidra till diskussion kring stadens fortsatta utveckling.

Arkitekturen ska bidra till att fler människor möts i vardagen, en ökad genomströmning mellan stadens olika delar. Kopplingen till vatten och gröna rum ska stärkas. Stockholms läge, långt uppe i norr, gör att staden präglas av tydliga årstidsväxlingar. Arkitekturen ska ta hand om dessa egenskaper genom att skapa solbelysta och vindskyddade platser, parker och gator för ett aktivt stadsliv även under vinterhalvåret. Det ljus byggnaderna ger ifrån sig under dygnets mörka timmar ska också vägas in, i samspelet med platser runt om. Det offentliga rummet ska planeras så att det är tillgängligt för manifestationer, evenemang och festligheter, vilket är en förutsättning för en levande stad. Staden ska stödja ett aktivt stadsliv genom ett upplevelserikt stadsrum med aktiviteter i bottenvåningarna. Stadens rum ska vara flexibla över dygnet, året och tiden. Det ska kunna förändras i takt med samhället. Nya gröna kvaliteter ska beaktas i nya och befintliga miljöer för att åstadkomma balans mellan bebyggelse och allmänna grönytor. Vattnet är en unik och uppskattad kvalitet. Stadsplaneringen ska stödja denna kvalitet och med omsorg utveckla attraktiva vattennära miljöer.

Stockholm ska vara en förebild vid utvecklandet av offentliga byggnader och rum. Skolor och förskolors utformning har hög prioritet och miljöer för barn och ungdomars vardag men även miljöer för idrott, samt vård och kulturinrättningar.

Planeringsinriktningar

- Varje byggprojekt ska bidra till Stockholms helhet, förbättra den gemensamma stadsmiljön och samspela med närmiljön.
- I allt stadsbyggande ska topografin, utblickar, kontakt med det gröna och vattnet beaktas.
- Offentliga rum ska planeras så de bidrar till ett aktivt stadsliv, är flexibla, robusta och fungerar under alla dygnets timmar samt alla årstider.
- Platsens eller byggnadens arkitektoniska idé ska kunna beskrivas samt hur byggnad och stadsrum berikar varandra.

Delmål, Trafik och mobilitet

Kollektivtrafiken som stomme i transportsystemet har flyttats fram, resultatet från de delar av 2017 års Sverigeförhandling som var kända vid tryckning har tagits med.

Ett längre stycke om *Regional, nationell och internationell tillgänglighet* har lagts till. Där beskrivs vilken stor betydelse som transportsystemet har för en sammanhållen kunskaps- och arbetsmarknadsregion. Även EU:s transeuropeiska transportnät TEN-T lyfts fram, i vilket flera stora vägar, stambanor och hamnar i Stockholm-Mälardalen ingår.

I planeringsinriktningar har det lagts till att det är viktigt att värna det primära vägnätets framkomlighet för kollektivtrafik och nyttotrafik vid omvandling av gator samt att hamnverksamhetens behov skall beaktas.

Delmål, Grön och vattennära stad

Den regionala grönstrukturen ska beaktas har lagts till i inledningen till kapitlet. Äldres och funktionsnedsattas behov har lyfts fram samt att en nära dialog med Stockholmarena är viktig. Här återfinns även ett stycke kring att staden genom att anlägga så kallade Stockholmsstråk, välskötta gröna samband med populära funktioner längs välanvända promenadstråk, kan stärka natur- och parkstråkens sammanhållande funktion. Under rubriken stadens gröna infrastruktur och blåstruktur påtalas att stadens och regionens vatten- och avrinningsområden sträcker sig över kommungränserna och att ett regionalt samarbete kring mellankommunala gröna och blå samband behövs. Grönare Stockholm är vägledande för att möta Stockholms behov av parker. Blåstrukturen lyfts upp på samma sätt som grönstrukturen samt att funktioner med regional betydelse för biologisk mångfald särskilt ska beaktas.

Delmål, Kulturliv, idrott och rekreation

I planeringsinriktningen har det lagts till att den offentliga konsten ska vårdas och underhållas.

Delmål, Klimat, miljö, hälsa och säkerhet

Kapitlet har fått ett inledande stycke *Miljöstadsdelar visar vägen*.

Hammarby sjöstad och Norra Djurgårdsstaden lyfts fram som exempel på stadsutvecklingsprojekt i framkant vad avser miljötekniska och klimatanpassade lösningar. Internationellt samarbete, bland annat genom nätverket C40, Cities Climate leadership group, och med forskningen beskrivs som viktigt. Kapitlet har utökats med ett uppslag och alla rubriker har tillförts ny information. Under vattenstatus har behovet av lokal dagvattenhantering, dagvattendammar och våtmarker lyfts. Ett stycke med rubriken Processinriktat klimatanpassningsarbete beskriver hur staden metodiskt ska identifiera klimatrelaterade sårbarheter, föreslår åtgärder och ansvarsfördelning. Rent konkret skrivs att samhällsviktiga funktioner inte ska placeras i bottenvåningar på grund av en ökad framtida risk för översvämningar till följd av ökade skyfall och höjda havsnivåer. Kartor över avrinningsområden och skyfallsmodeller har lagts till. Ett stycke kallat *Beredskapsperspektiv* har lagts till. Där beskrivs att ett förändrat omvärldsläge har lett till att Regeringen har återupptagit en sammanhängande planering för totalförsvaret och att detta också kan få konsekvenser för Stockholm. Största risken anses vara bristande it-säkerhet.

Planeringsinriktningar, har utökats från fem till sju.

Bland annat har det lagts till att ny bebyggelse ska utformas för att klara 100-års regn (sådana skyfall som normalt förväntas inträffa en gång vart hundra år), att ny bebyggelse ska undvikas i lågpunkter och att lokala åtgärdsprogram ska beaktas och bidra till att nå god vattenstatus i sjöar, vattendrag och kustvatten.

Delmål, Teknisk försörjning.

Solenergipotentialet har lyfts fram, vilket också skrivits in i planeringsinriktningarna.

En begreppslista har lagts till i slutet, som förklarar begreppen samt hur det använts i dokumentet.

Kapitel 5, Lokala utvecklingsmöjligheter

Avsnitten om stadsdelarnas lokala utvecklingsmöjligheter har givits mer utrymme. Den historiska delen om respektive stadsdelsområde har kortats ner och mer plats har getts till att förtydliga respektive stadsdelsområdes utvecklingsmöjligheter. Delarna om riksintressen och kulturhistoriska värden lyfts ur den löpande texten och

förtydligas. Lokala stadsutvecklingskartor har lagts till, vilket ger en tydligare bild av bland annat strategiska och lokala samband.

Kapitlet om Norrmalm har utökats från ett till två uppslag. Där lyfts det att det är en utmaning att i den täta stenstaden tillgodose efterfrågan på parker och andra offentliga ytor. Behovet av en helt ny skola, fyra idrottshallar, och konstgräsplaner fram till 2040 har preciserats. En skrivning om att all planering ska ske med trygga och attraktiva offentliga miljöer som mål har lagts till. För stadsdelen City har det tillkommit formuleringar om att förbättra kopplingarna till Kungsholmen samt att öka tillgängligheten till kajer, vattenrum och grönytor. En sammanställning av riksintressen inom stadsdelsområdet samt av Stadsmuseet utpekade särskilt värdefulla miljöer har lagts till.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på att den historiska delen om respektive stadsdelsområde kortats ner och att det getts mer plats för att förtydliga respektive stadsdelsområdes utvecklingsmöjligheter. Det är även positivt att delarna om riksintressen och kulturhistoriska värden lyfts ur den löpande texten och förtydligas. De lokala stadsutvecklingskartorna är ett mycket bra tillägg vilket ger en tydligare bild av bland annat strategiska och lokala samband. Kartorna skulle dock behöva förstoras upp och en förkortad teckenförklaring bör finnas vid respektive karta för att förbättra läsbarheten. Förvaltningen är positiv till att vikten av att planera för gång och cykel har lyfts fram som en prioriterad fråga.

Förvaltningen delar uppfattningen att en av de största utmaningarna inom Norrmalms stadsdelsområde är att skapa utrymme för parker och friytor samt att reservera mark för skolor och förskolor och deras gårdar och ser därför positivt på att detta har lyfts fram.

I stort har de synpunkter som nämnden lämnade under samrådet tagits omhand i och med den nya versionen. Den nya stadsutvecklingskartan ger en tydligare bild över vilka samband som bör utvecklas, dock saknas en beskrivning av tecknen i kartan i den löpande texten.

Förvaltningen vill framhålla att det är viktigt att i planarbetet tydligare beakta behov för individer med funktionsnedsättning.

Bilaga

Remissen finns att läsa på stockholm.se/nyoversiktsplan